

DE ERKENDE EREDIENSTEN

België kent, naast de rooms-katholieke godsdienst, nog vijf erkende godsdiensten en de georganiseerde vrijzinnigheid. Omdat de overheid de Belgische burger niet mag vragen naar zijn religieuze overtuiging, is het moeilijk een exact beeld te krijgen van het aantal aanhangers van de andere erkende religies. Het centrum voor religiestudie aan de KU Leuven deed een rondvraag.

JODENDOM

De Israëlitische eredienst is erkend van bij de onafhankelijkheid van België. Volgens tellingen van de Engelse professor Barrett, die een standaardwerk schreef over de religies in de moderne wereld, leefden er in 1971 in België 40.000 joden. Dat aantal is in 2000 gezakt naar 21.338.

Volgens Julien Klener, voorzitter van het Centraal Israëlitisch Consistorie van België, is het zeer moeilijk een cijfer te prikken. In het jodendom bestaan geen geboortelijsten zoals in het christendom. Het synagogebezoek is geen criterium, want lang niet alle joden bezoeken de synagogen. Er zijn ook atheïstische joden. Klener schat het aantal op 45.000 tot 55.000. Dat zijn cijfers gebaseerd op zelfbepaling door de bevraagde personen. De grootste joodse gemeenschappen zijn die in Antwerpen (20.000) en Brussel (18.000).

Er is een kader voorzien voor 33 erkende plaatsen voor bedienaren waarvan er 23 zijn ingenomen. Het overkoepelende orgaan voor de Israëlitische eredienst in België is het Centraal Israëlitisch Consistorie van België. Dat is het overlegorgaan met de overheid.

ISLAM

De islamitische eredienst werd erkend in 1974. Volgens Barrett is het aantal moslims gestegen van 90.000 in 1970 naar 364.000 in 2000. Het Centrum voor Islam in Europa (Universiteit Gent) hanteert soortgelijke cijfers. Het aantal moskeeën in België wordt geschat op zo'n 380. Dat is het aantal dat het ministerie van Justitie aanvaardt. Daarvan zijn er 195 in Vlaanderen gevestigd, 109 in Wallonië en 79 in Brussel.

In 1999 werd de Executieve van de Moslims in België (EMB) als representatief orgaan erkend. Voorzitter is Nordin Maloujhamoum. De Executieve is een wereldlijk, politiek overlegorgaan. De interne religieuze zaken zijn weggelegd voor theologen die nog altijd opgeleid worden in moslimlanden.

ANGLICANISME

De anglicaanse eredienst werd in 1870 erkend en is waarschijnlijk de kleinste van de erkende religies. Volgens Barrett zijn er 10.800 volgelingen. Negen plaatsen zijn erkend als parochie. De anglicaanse gemeen-

schap in België behoort tot het bisdom Europa van de Church of England. Het Centraal Bureau is het representatieve orgaan waarvan de leden door de bisschop in Engeland worden aangesteld.

PROTESTANTISME

De protestantse eredienst is erkend van bij de onafhankelijkheid. Het aantal protestanten is volgens Barrett gestegen van 79.000 in 1970 naar 125.000 in 2000. De Belgische protestantse nieuwdienst spreekt over 140.000 protestantse gelovigen.

Binnen het protestantisme bestaan twee stromingen: de officiële richting en de evangelische strekking. Gelovigen stappen weleens over van de ene stroming naar de andere. Tussen de twee richtingen liepen de spanningen soms ook op, maar sinds 1 januari 2003 hebben ze een gezamenlijke spreekbuis bij de overheid. Dat is de Arpee, de administratieve raad voor de protestants-evangelische eredienst. Dit platform is zuiver administratief van aard. Op theologisch, ethisch en intern-kerkelijk vlak behouden beide groepen hun onafhankelijkheid en blijven er diepe kloven gapen.

ORTHODOXE EREDIENST

De orthodoxe eredienst is erkend in 1985. Het aantal orthodoxen neemt toe, door de toevloed van Oost-Europese immigranten en vluchtelingen. België zou op dit moment 70.000 orthodoxe gelovigen tellen. Er zijn ongeveer 45 parochies. In België zijn de verschillende orthodoxe kerken – Grieks, Russisch, Roemeens, Servisch – erkend als één entiteit, onder leiding van metropoliet (aartsbisschop) Panteleimon.

VRIJZINNIGHEID

De vrijzinnigheid werd in 1981 erkend als levensbeschouwing. Dat was een voorlopige reglementering. Eind vorig jaar volgde de definitieve erkenning waardoor de slagkracht van de georganiseerde vrijzinnigheid toeneemt.

Het representatief orgaan van de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen is de Centrale Vrijzinnige Raad. De Nederlandstalige poot is de Unie van Vrijzinnige Verenigingen. Nu heeft zowel de Waalse als de Vlaamse vleugel van de CVR zeventig mensen in dienst. Dat aantal zal oplopen tot 130.

Over het aantal vrijzinnigen zijn geen cijfers bekend. Uit een bevraging door de professoren Elchardus, Dobbelaere en Kerkhofs blijkt dat 1 procent van de Belgen lid is van een vrijzinnige vereniging; 7 procent noemt zich vrijzinnig, 8 procent is ongelovig en 6 procent onverschillig.

- BELGICISMEN -

KATHOLIEK Volgeling van de rooms-katholieke kerk.

CHRISTEN Ziet zichzelf staan in de christelijke traditie, maar neemt afstand van de katholieke kerk. Vele christenen zijn onkerkelijk.

AGNOSTICUS Stelt dat we niet kunnen weten of God bestaat.

ATHEÏST Beschouwt het niet-bestaan van God als een zekerheid.

VRIJZINNIGE Lid van de georganiseerde vrijzinnigheid. Zijn meestal vrijdenkers en geen aanhanger van een of ander geloof. Toch bestaan er ook vrijzinnige katholieken. Dat zijn katholieken die afstand nemen van de dogma's van de katholieke kerk.

BELGIE BOVEN

In België is godsdienst vrij. Niemand kan verplicht worden om tot een bepaalde strekking te behoren. De overheid mag dan ook niet vragen tot welke religie je behoort. Godsdienst is voor de overheid wel van belang, omdat ze er belastinggeld aan besteedt.

Boeddhisme is een zeer verdraagzame en open levensbeschouwing. In ons land heeft ze ongeveer 20.000 aanhangers. Toch is het geen erkende religie, waardoor de Belgische boeddhisten niet op subsidies kunnen rekenen.

BELGIE BENEDEN